De Levende Natuur 80 (1):22-22 (1977)

Een Zwartkopgors op Vlieland

G. TH. DE ROOS
Landbouwhogschool, afd. Natuurbeheer, Med. nr. 119.

Op 24 september 1976 werd ik door de heren Joh. Moerkerk en H. H. Keuker opmerkzaam gemaakt op een gorsachtige vogel met een effen zwarte kop, effen gele borst en buik en een staart zonder wit. Het bleek een mannetje Zwartkopgors te zijn. De gedragingen wezen er niet op, dat het dier een ontsnapte kooivogel was.

De Zwartkopgors hield zich gedurende 24 en 25 september 1976 op in enkele verspreide zwarte-elzenbosjes, welke zich in een weiland voor paarden bevonden. Het omrasterde weiland, gelegen in het westelijk deel van Vlieland, wordt aan de oostzijde begrensd door een bos van Oostenrijkse dennen, in het westen en het zuiden door een duingebied en in het noorden door een geasfalteerde verkeersweg. Voous (6) noemt o.a. als biotoop voor de soort: cultuurland met boomgaarden (Amandel, Perzik), wijngaarden en olijventuinen, houtsingels en boomrijen door korenvelden, langs wegen en kleine riviertjes. Op grond van het feit, dat de Zwartkop- en de Bruinkopgors zich in hun voortplanting althans op één plaats als één soort gedragen, mede gesteund door de opmerking van Paludan, dat de beide vormen geen direct waarneembare verschillen vertonen in gedrag, zang en biotoopkeus, beschouwt Voous (6), de consequentie van de definitie van de geografische rassen aanvaardend, de Zwartkopgors en de Bruinkopgors als één soort. De soort zou in hoofdzaak in de laagvlakten van NW-India overwinteren.

De Zwartkopgors werd op Vlieland tot nu toe nimmer waargenomen; van de Bruinkopgors is voor Vlieland één waarneming bekend, nl. op 22 en 23 augustus 1965 één mannetje nabij de Nieuwe Kooi.

Op Schiermonnikoog werd van 10 tot 12 juni 1970 een zingende Zwartkopgors waargenomen (2).

Van Texel is van deze soort één waarneming bekend van 15 juni 1965 (3).

Ook werd de Zwartkopgors op 12 oktober 1952 te Midsland op Terschelling waargenomen en daar op 17 oktober van hetzelfde jaar opnieuw gezien.

Litteratuur:
1. Bruun, B., 1970. Gids voor de vogels van Europa. Amsterdam/Brussel.
2. Mooser, R., 1973. De vogels van Schiermonnikoog. Wet. Med. K.N.N.V. nr. 95.
3. Orden, Chr. van, e.a., 1963. Avifauna van Texel. Texelse Museumvereniging.
4. Spaans, A. L. en C. Swennen, 1968. De vogels van Vlieland. Wet. Med. K.N.N.V. nr. 75.
5. Tanis, J. J. C., 1963. De vogels van Terschelling. Fryske Akademy, Leeuwarden.
6. Voous, K. H., 1960. Atlas van de Europese Vogels. Amsterdam/Brussel.

Vragen en korte mededelingen

In een Veluwse boerentuin. In de afgelopen zomer bezocht ik meermalen, speciaal in de eerste helft van juli, een boerderij in Putten. De eigenaar, de heer W. v. d. Langemheen, bezit, behalve een (onbespoten) moestuin, ook een goed verzorgde bloementuin met onder meer veel afrikaantjes en asters. Deze bleek zeer aantrekkelijk voor een aantal vlindersoorten. Natuurlijk waren dat vooral de ook van elders veel gemelde soorten witjes en schoenlappers. Twee dingen vielen me daarbij op: Het Klein geaderd witje was in de hele maand juli ver in de minderheid, wat ik hier in andere jaren